

PLANTENWERKGROEP

-NMC-Schijndel --- Natuurgroep Gestel ---

Plant van de maand april 2026

Voorjaarsster

Algemeen

Wetensch. naam	Ipheion Raf****.
Familie	Amaryllidaceae/Narcisfamilie
Geslacht	Ipheion
Soort	Voorjaarsster
Plantvorm	Kruid. Geofyt****
Leefvorm	Meerjarig
Hoogte	10 tot 30 cm.
Wortel	Bolgewas
Stengel	Rechtopstaand
Bladstand	Wortelstandig
Bladvorm	Langwerpig
Bladkleur	Groen
Bladrand	Gaaf
Plant	Eénhuizig
Bloeiperiode	April – mei
Bloeiwijze	Enkelvoudig
Bloemtype	Tweeslachtig
Bloemkleur	Lichtblauw
Bloemvorm	Stervormig
Bloemdekbladen	6
Meeldraden	6
Stijlen	1
Vrucht	Doosvrucht
Groeiplaats	Zandig-vruchtbaar

Foto 1. Voorjaarsster

Foto 2. Wortelstelsel

Inleiding

Dit jaar kijk ik terug naar de plant die ik 10 jaar geleden beschreef, dat was de **Grote muur**. Uit de inleiding van toen: *"Als er bloemetjes zijn die je blij maken, dan zijn dat wel de witte sterretjes van de Grote muur. Schijnt de zon ook nog, dan is het voorjaar volledig en de natuurmiddagwandeling gegarandeerd geslaagd"*.

Vorig jaar april vonden we onze middagfietsstocht ook volledig geslaagd toen we zomaar in het gras langs de weg deze blauwe sterretjes zagen. Het blijkt dat deze plant pas in de nieuwste Heukels toegelaten is. Laat de **Voorjaarsster** dan een ontsnapte tuinplant zijn, zij bloeit daardoor niet minder mooi.

Naamgeving

De Nederlandse naam *Voorjaarsster* moet wel gekozen zijn omdat deze stervormige bloem in het voorjaar bloeit. De herkomst van een andere naam, *Oude wijfjes*, van deze plant kan ik zelfs niet raden.

Uniflorum betekent één bloem, hiermee is de bloeiwijze in de naam vermeld.

Plaatsing

Heukels** plaatst de plant in de Narcisfamilie, in het geslacht *Ipheion* en de soort *Voorjaarsster*. In dit geslacht worden verder geen andere soorten genoemd. In de commerciële plantenwereld zijn die, gezien de vele kleurvariaties, er wel.

Beschrijving

Wortels. De plant is een bolgewas met de daarbij horende adventiefwortels/bijwortels. (foto 1)

Foto 3. Blad tussen gras

Foto 4. Plant met 7 bladeren

Foto 5. Bloem

Bladeren. De plant heeft enkel 'n 6 tot 9-tal grondstandige bladeren, ze zijn zeer smal en lang met een stompe punt. Het valt nog niet mee om haar bladeren van het gras, waar de planten tussen groeien, te onderscheiden. Herkenbaar is het blad als je ziet dat het wat vlezig is, glimmend en een uiengeur heeft. De foto's 3 en 4 laten een en ander zien.

Bloemen. De bloeiwijze is enkelvoudig(foto 1). Onder het bloemdek herken je een tweekleppige schede(foto 6). Het bloemdek wordt gevormd door zes blaadjes die tot op 1/3 tot een buisje zijn vergroeid(foto 7). De lichtblauwe bloemen zijn zo'n 4 cm in doorsnede. De nerven van elk bloemblaadje maakt het sterretje tot een sierlijke ster(foto 8). Daar dragen ook de oranje-gele helmknoppen toe bij.

Foto 6. Tweekleppige schede

Foto 7. Bloemen met 'buisjes'

Foto 8. Sierlijke ster

Vruchten. De doosvrucht bevat zwarte zaden. Behalve door zaad vermeerdert de plant zich ook door het vormen van broedbolletjes(foto 9). Zo doende vormt de Voorjaarsster polletjes planten.

Groeiplaats

De plant groeit op een zonnige tot licht beschaduwde plaats waar het substraat vruchtbaar en zandig is. Op de eerste plaats zijn de in het 'wild' gevonden bloemen ontsnappingsen uit tuinen. Vaste plaatsen zijn zeldzamer.

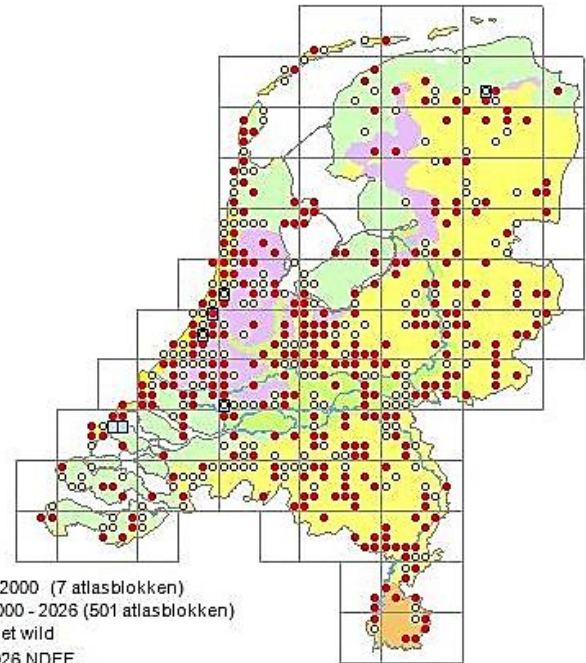
Verspreiding

Kaartje 10. van Floron laat zien waar onze Plant van de Maand in ons land voorkomt, afgezien van de bloementuinen dan..

Tot slot

Foto 9. Broedbolletjes

□ < 2000 (7 atlasblokken)
● 2000 - 2026 (501 atlasblokken)
○ niet wild
© 2026 NDFF
Kaartje 10

Van een redelijke afstand werden we in Kinrooi aangestaard toen we op onze knieën foto's van de Voorjaarsster maakten. Wie weet gaat de 'kijker van toen' nu in april toch ook weer naar 'zijn' Voorjaarssterren staren. Wij kunnen onze/de tuinen in de gaten houden en letten op de paarsblauwe stralende sterretjes.

Tekst : Gerard te Dorsthorst

Afb. foto's: GtD(1,2,3,4,6,7,8,9); Saxifraga(5); Floron(10).

1. Voorjaarsster	Kinrooi	2 april 2025
2. Wortelstelsel	Schijndel	24 maart 2026
3. Blad tussen gras	Kinrooi	2 april 2025
4. Plant met 7 bladeren	Schijndel	24 maart 2026
5. Bloem	Saxifraga – Ed Stikvoort	
6. Tweekleppige schede	Kinrooi	2 april 2025
7. Bloemen met buisjes	Kinrooi	2 april 2025
8. Sierlijke ster	Kinrooi	2 april 2025
9. Broedbolletjes	Schijndel	24 maart 2026
10. Verspreiding Nederland	FLORON Verspreidingsatlas Vaatplanten	

** Heukels' FLORA van Nederland. 24^e druk. 2020.

**** Geofyt: Plant met de winterknoppen onder de grond.

*****Raf. C. S Rafinesque is een botanicus die van 22 okt. 1783 (Galata-Constantinopel) tot 18 september 1840 (Philadelphia-VS) leefde.

opm. De Plant van de Maand is te vinden op:

<https://www.nmcschijndel.nl> en op: <https://www.natuurgroepgestel.nl>
gerardtedorsthorst@home.nl